

Zabiegi wewnątrznaczyniowe wykonywane w Wielickim Centrum Onkologii

[1]

Chemoembolizacja (ang. *transarterial chemoembolization* – **TACE**) jest mało inwazyjną metodą leczenia nowotworów w wątrobie u chorych, którzy nie kwalifikują się do leczenia chirurgicznego lub tzw. termoablacji. Zabieg TACE polega na wprowadzeniu cewnika do tętnic zaopatrujących nowotwór i podaniu przez jego światło chemioterapeutyku wraz z materiałem embolizacyjnym. Dostarczenie leku bezpośrednio do guza pozwala na zastosowanie cytostatyku w większym stężeniu i uniknięcie efektów ubocznych, które występują przy podaniu dożylnym. Dzięki jednoczesnej embolizacji (zamknięciu) gałęzi tętnicy wątrobowej zatrzymany zostaje napływ krwi tętniczej, co prowadzi do niedokrwienia i martwicy komórek guza.

Zabieg chemoembolizacji jest jedną z najczęściej wykorzystywanych metod leczenia raka wątrobowo-komórkowego na świecie. W stadium pośredniego zaawansowania (tzw. stadium B klasyfikacji BCLC) zastosowanie TACE jest rekomendowanym leczeniem pierwszej linii. U wątpliwie dobranych chorych i selektywnym wyborze naczyń wewnątrzwątrobowych do podania leków można uzyskać znaczące wydłużenie przeżycia całkowitego z medianą przekraczającą 40 miesięcy. Zabieg TACE może być wykorzystany także w leczeniu chorych na raka wątrobowo-komórkowego w stadium wczesnym, u których nie ma możliwości leczenia metodami radykalnymi. Dodatkowo u chorych oczekujących na transplantację wątroby chemoembolizację można zastosować w ramach postępowania tzw. „pomostowego” w celu zmniejszenia ryzyka progresji przed przeszczepieniem.

Kwalifikacja do leczenia nowotworów wątroby odbywa się w zespołach wielospecjalistycznych. Chorzy omawiani są na konsyliach, gdzie podejmowane decyzje terapeutyczne uwzględniają stan ogólny pacjentów, zaawansowanie nowotworu oraz wydolność wątroby. W ten sposób wybór metody leczenia dostosowywany jest w sposób zindywidualizowany dla poszczególnych chorych.

Kluczowym elementem kwalifikacyjnym do zabiegu jest wcześniejsza dokładna diagnostyka obrazowa. Wykorzystywane jest w tym przypadku badanie rezonansu magnetycznego i/lub tomografii komputerowej. W przypadku chorych z rakiem wątrobowo-komórkowym oba badania powinny być wykonane w co najmniej trzech fazach z użyciem środka kontrastowego (tzw. fazy tętnicza, wrotna i opóźniona). Dokładna ocena obrazowa skraca czas trwania zabiegu TACE, zwiększa jego skuteczność oraz bezpieczeństwo. Najlepszymi kandydatami do leczenia chemoembolizacji są chorzy w pośrednim stadium zaawansowania (stadium B klasyfikacji BCLC), z zachowaną dobrą wydolnością wątroby, bez zajęcia naczyń wewnątrzwątrobowych oraz bez rozsiewu pozawątrobowego.

Jakie nowotwory są leczone metodą chemoembolizacji?

Zastosowanie zabiegu chemoembolizacji wykorzystywane jest w leczeniu przede wszystkim chorych z nieresekcyjnym rakiem wątrobowo-komórkowym (HCC). Dodatkowo wykonanie zabiegu może być rozważane u części chorych z rakiem przewodów żółciowych oraz z przerzutami nowotworów pochodzących z: jelita grubego, sutka, gałki ocznej oraz guzów neuroendokrynnych i mięsaków.

Jak przebiega zabieg?

Zabiegi wykonywane są w znieczuleniu miejscowym. Pacjent pozostaje świadomy i w kontakcie z zespołem lekarskim przeprowadzającym zabieg. Najczęściej tętnicą dostępową jest tętnica udowa wspólna lub tętnica promieniowa. Po miejscowym znieczuleniu w świetle tętnicy umieszczana jest kaniula naczyniowa, przez którą wprowadzane są cewniki i prowadniki umożliwiające dostęp do tętnic zaopatrujących guz. Po zacewnikowaniu odpowiednich gałęzi tętniczych podawana jest chemioterapia oraz materiał embolizacyjny. Najczęściej stosowanym lekiem jest doksorubicyna, rzadziej irinotecan, epirubicyna, mitomycyna C.

Czas trwania wynosi od kilkunastu minut do ok. 1-2 godzin w zależności od stopnia skomplikowania. Po zabiegu chory powinien pozostać w pozycji leżącej min 6 godzin.
Miejsce zabiegu uciskane jest do czasu ustąpienia krwawienia. Hospitalizacja trwa 1-2 dni.

Jakie są rodzaje zabiegu chemoembolizacji?

- chemoembolizacja konwencjonalna (ang. *conventional transarterial chemoembolization*, **cTACE**) - lek zawieszony jest w kroplach oleistego Lipidolu, a po jego podaniu wykonuje się zamknięcie tętnic z użyciem materiału embolizacyjnego (np. spongostan).
- chemoembolizacja cząsteczkami nasączonymi doksorubicyną (ang. *drug eluting beads TACE*, **DEB-TACE**) – lek uwalniany jest z cząsteczek, które są nim nasączone i dodatkowo działają jak materiał embolizacyjny.

Czy istnieją przeciwwskazania do wykonania zabiegu?

Bezwzględnymi przeciwwskazaniami do zabiegu TACE są: zdekompensowana niewydolność wątroby, ciężka niewydolność nerek, duży guz obejmujący oba pęcherze wątroby, znaczne upośledzenie przepływu w żyle wrotnej (niedrożność pnia lub gałęzi pęcherzykowych żył wrotnej) oraz techniczne przeciwwskazania do TACE.

Względными przeciwwskazaniami są natomiast: duża masa guza (> 10 cm), zastoje w drogach żółciowych/niewydolność dróg żółciowych dwunastnicy z powodu leczenia endoskopowego lub chirurgicznego, wysokie ryzyko krwawienia z żylaków przełyku w nadciśnieniu wrotnym, niedrożność gałęzi segmentalnej żył wrotnej.

Czy chemoembolizacja wątroby wiąże się z ryzykiem powikłań?

Chemoembolizacja wątroby jest procedurą bezpieczną, jednak część chorych może obserwować efekty uboczne leczenia. Najczęściej występującymi powikłaniami po TACE są: gorączka, wzrost aktywności enzymów wątrobowych, ból brzucha, zmęczenie, nudności i wymioty. Ból brzucha lub nudności i wymioty najczęściej występują po kilku godzinach. Poważne powikłania – ostra niewydolność wątroby (1%), ropień wątroby (0,9%) lub ostra niewydolność nerek (0,6%) – występują rzadko. Częstość zgonów spowodowana TACE szacowana jest na 0,6% (głównie w wyniku dekompensacji niewydolności wątroby).

Jakie badania wymagane są do kwalifikacji do leczenia chemoembolizacją?

1. badania obrazowe wymagane do oceny stopnia zaawansowania choroby
 - rezonans magnetyczny z kontrastem lub tomografia komputerowa z kontrastem
1. badania laboratoryjne
 - morfologia z rozmazem, układ krzepnięcia - INR, APTTT, albuminy, AlAT, AsPAT, bilirubina całkowita, ALP, kreatynina, mocznik, jonogram, badanie ogólne moczu

Celem diagnostyki jest

1. radiologiczne lub histopatologiczne potwierdzenie rozpoznania
2. określenie stopnia zaawansowania raka wątrobowo-komórkowego ze szczególnym uwzględnieniem:
 - ilości i wielkości guzów

- obecno?ci zmian pozaw?trobowych
- obecno?ci nacieku naczy? wewn?trzw?trobowych

1. ocena funkcji w?troby
2. kwalifikacja do grupy rokowniczej wg klasyfikacji BCLC (kategoria *Barcelona Centre Liver Cancer*)
3. ocena resekcyjno?ci guza
4. ocena kryteriów kwalifikacyjnych do ew. transplantacji w?troby
5. ocena mo?liwo?ci wykonania zabiegu ablacji lub chemoembolizacji (TACE)

Jak odbywa si? kwalifikacja do leczenia w ?wi?tokrzyskim Centrum Onkologii:

Konsultacj? pod k?tem kwalifikacji do zabiegu chemoembolizacji odbywaj? si? w Poradni Chemioterapii ?wi?tokrzyskiego Centrum Onkologii – dr n med. Robert Dziura

tel. do rejestracji +48 41 3674815

Zg?oszenie na konsultacj? mo?na przes?a? mailowo:

chemoembolizacja@onkol.kielce.pl [2] (wymagane jest wynik badania TK lub MR oraz wyniki bada? laboratoryjnych jw.)

Przy pozytywnej kwalifikacji onkologicznej do wykonania zabiegu wewn?trznaczyniowego, chorzy kierowani s? na konsylium wielospecjalistyczne oraz na konsultacj? zespo?u radiologii zabiegowej.

Lekarze wchodz?cy w sk?ad multidyscyplinarnych zespo?ów zajmuj?cych si? leczeniem nowotworów w?troby:

Specjali?ci radiologii i diagnostyki obrazowej:

dr Tomasz Dró?d?; dr Dawid Dopiera?a; dr Micha? Czaja; dr Damian Kopycki

Specjali?ci radiologii zabiegowej:

dr n med. Rafa? Kidzi?ski; dr hab. n med. Krzysztof Pyra

Specjali?ci chirurgii ogólnej i onkologicznej:

dr n med. Jaros?aw Matykieicz; dr n med. Monika Olszewska

Specjali?ci onkologii klinicznej:

Dr n med. Jolanta Smok- Kalwat; Dr Monika Janicka- Kuli?ska; dr n med Robert Dziura

Specjali?ci radioterapii onkologicznej:

Dr Renata Borycka; dr Monika Pi?tkowska, dr Rafa? Stando

Centrum

Source

URL: <https://www.onkol.kielce.pl/pl/centrum/zabiegi-wewnatrznaczyniowe-wykonywane-w-swietokrzyskim-centrum-onkologii>

Links

[1] <https://www.onkol.kielce.pl/pl/centrum/zabiegi-wewnatrznaczyniowe-wykonywane-w-swietokrzyskim-centrum-onkologii> [2] <mailto:chemoembolizacja@onkol.kielce.pl>